

Смульська Алла Василівна
*доцент кафедри державно-правових дисциплін
юридичного факультету, к.пед.н., доцент,
Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна
e-mail: allasm1@ukr.net*

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО СВІДОМОЇ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ З ЦИКЛУ МОВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН НА ЮРИДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

Формування національно свідомої мовної особистості у закладі вищої освіти має ґрунтуватися передовсім на вивченні мовознавчих дисциплін.

Мова – не лише універсальний засіб спілкування, а й, як ми переконуємося останніми роками, – головний чинник консолідації нації, оскільки особливо під час повномасштабного вторгнення РФ, стоїть на сторожі збереження національної ідентичності, здорового духовного й ментального розвитку, а отже, виступає могутнім засобом зміцнення національної свідомості.

Мовна освіта повинна сприяти вільній самореалізації особистості в будь-яких сферах людської діяльності. Це поняття охоплює такі складники як мовна грамотність, мовне чуття і національно-мовна свідомість.

Коли ми намагаємося визначити, чи ефективною є мовна освіта, то хочемо бачити в мовцеві такого комуніканта, який вільно володіє державною мовою, має високу загальну інтелектуальну та професійну підготовку та за допомогою мови усвідомлює високі патріотичні почуття вірності своїй Батьківщині, любові до неї, турботи про добробут свого народу, готовності до виконання громадянського й конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави [1].

Формування національно свідомої мовної особистості передбачає виховання у студентів поваги до мови, зацікавленості до вивчення української мови як надбання українського народу, розвиток і збагачення мовного словника українською лексикою, створення постійного сприятливого мовного середовища, широке та активне використання матеріалу культурно-історичного спрямування, формування у здобувачів освіти вміння роботи з текстом тощо.

Не просто сума знань про мову повинна мати місце в закладі вищої освіти, а комплексне уявлення про її гармонійне звучання, стильове різноманіття, лексико-граматичні особливості. Ще В. Сухомлинський та І. Огієнко вважали, що до найважливіших ознак нації належить рідна мова та сформоване на її ґрунті уявлення про національну культуру.

Мова в руках педагога, на думку В. Сухомлинського, здатна вплинути на формування національної патріотично свідомої особистості, яка усвідомлює силу свого народу, створену ним культуру, значення слова як потужної виховної сили, що здатне піднести, вилікувати, окрилити, надихнути, звеличити.

До мовознавчих дисциплін, що можуть викладатися, наприклад, на будь-якому юридичному факультеті, є такі: українська мова (за професійним спрямуванням), ділова українська мова, риторика, етикет ділового спілкування, правнича лінгвістика, офіційні юридичні папери тощо.

Отже, безпосереднє завдання викладача під час вивчення зазначених вище дисциплін полягає в тому, щоб у студента сформувати зацікавленість українською мовою, гостру потребу в збагаченні активного україномовного словника, навчити створювати будь-які тексти українською мовою, висловлюватися однаково вправно в будь-якій мовно-комунікативній ситуації, будувати монологічні тексти, вміти вести діалог, полілог, внутрішній монолог, використовувати будь-які функціональні стилі сучасної української літературної мови залежно від комунікативних запитів, дотримуватися етичних правил спілкування, виховувати естетичні смаки здобувача освіти і тим самим усвідомлювати свою національну приналежність, причетність до укра-

їнського народу, спорідненість із духовною культурою, зв'язок з історичними коренями і сьогоденням тощо.

Література

1. Національно-патріотичне виховання дітей та молоді. URL: <https://imzo.gov.ua/osvita/pozashkilna-osvita-ta-vihovna-robota/natsionalno-patriotichne-vihovannya-ditey-ta-molodi>.

Темнікова Інна Миколаївна

викладач-методист

Дніпровський фаховий педагогічний коледж КЗВО "ДАНО"ДОР"

e-mail: i.n.temnikova@gmail.com

Темніков Володимир Вікторович

викладач вищої категорії

Дніпровський фаховий педагогічний коледж КЗВО "ДАНО"ДОР"

e-mail: temnikov@dano.dp.ua

ПРОФЕСІЙНИЙ МАЙДАНЧИК УЧИТЕЛІВ І ВИКЛАДАЧІВ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ УКРАЇНСЬКИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Розвідку, що пропонується, присвячено презентації освітнього простору вчителів і викладачів зарубіжної літератури в контексті актуального для здобувачів освіти сучасного дидактичного матеріалу, авторитетного й цікавого.

Підбір такого матеріалу – це одна із основних науково-методичних проблем сучасної дидактики філологічного спрямування, зокрема, з одного боку, через небувале розмаїття таких студій, які наразі трапляються на шпальтах наукової, науково-методичної, популяризаторської тощо літератури, а з іншого, – через певний брак часу педагога ознайомитися й обрати з цього потужного масиву най акту-